Я.В. Маслова, викладач
НПУ імені М.П. Драгоманова

ПРЕДИКАТНО-АРГУМЕНТНИЙ РІЗНОВИД ПРОПОЗИЦІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ ДАВНЬОЄВРЕЙСЬКИХ БІБЛІЙНИХ ОНІМІВ

Актуальність дослідження зумовлена сучасним спрямуванням лінгвістичних студій у русло когнітивної парадигми, зокрема вивчення мотивації як базової операції номінативного акту, адже аналіз мотиваційних механізмів "уможливлює вияв психічних процесів, які опосередкують зв'язок мовного й концептуального, процедури отримання, обробки та переробки інформації, набутої чуттєво-емпіричним шляхом, внутрішньою мисленнєвою рефлексією при взаємодії з позасвідомими процесами" [1, с. 379]. Проблема дослідження полягає в необхідності встановлення зв'язку між процесами номінації та когніції під час формування давньоєврейських біблійних онімів.

Метою розвідки є характеристика предикатно-аргументного різновиду пропозиційного типу мотивації давньоєврейських біблійних онімів. Окреслена мета передбачає розв'язання таких ***завдань***, а саме: визначити зміст терміна *предикатно-аргументний різновид пропозиційної мотивації*; класифікувати пропозиційно мотивовані давньоєврейські біблійні оніми.

За О. Селівановою, пропозиційною називається така мотивація, "яка застосовує знаки-мотиватори у прямих значеннях, що фіксують в ономасіологічний структурі відносно істинну та несуперечливу інформацію про позначене" [1, с. 160]. У складі пропозиційного типу мотивації дослідниця виокремлює 5 різновидів: гіперонімічний, еквонімічний, категорійний, опозитивний і предикатно-аргументний. Аналізу останнього різновиду присвячена наша розвідка. Згідно з визначенням О. Селіванової, предикатно-аргументним називаємо різновид пропозиційної мотивації, "який характеризується вибором мотиваторів, що корелюють із різноманітними компонентами предикатно-актантних рамок, або предикатно-аргументних

структур” [1, с. 162]. У нашому дослідженні предикатно-аргументний різновид пропозиційної мотивації представлений активацією кваліфікатива, локатива та директива.

У результаті аналізу біблійних онімів було з’ясовано, що ***кваліфікатив*** (аргумент на позначення якості) може експлікувати:

1) риси характеру людини *(אָמִי* (*Ami*, m) – “trustworthy, reliable” [4], *אַמְנוֹן* (*Amnon*, m) – “faithful” [4], אָצֵל (*Azel*, m) – “reserved” [4], *יָבִין* (*Jabin*, m) – “perceptive” [4], תִּרְצָה (Tirzah, Tirtzah f) – “favourable” [4], “benevolent, complaisant, pleasing” [3], בדנ (*Nadab*, m) – “generous” [4], *חֲנוֹךְ* (*Chanokh*, *Enoch*) – “dedicated” [4, 2], “dedicated, discipled” [3]), *צָדוֹק* (*Zadok*, m) –“righteous” [4];

2) емоційний стан людини *(אָשֵׁר* (*Asher*, m) – “happy” [4, 2], *חַגַּי* (*Haggai*, m) – “festive” [4], *חַגִּית* (*Haggith*, f) – “festive” [4], “rejoicing” [3], *יַעְבֵּץ* (*Jabez*, m) – “sorrow”, *מְרָרִי* (*Merari*, m) – “bitter” [4], “my bitterness” [2], *שִׁלֹה* (*Shiloh*, m & f) – “tranquil” [4], *נוֹחַ* (*Noah*, *Noach* m) – “rest” [4, 2], “comfort” [4], “repose, consolation” [3], *לֵאָה* (*Leah*, f) – “weary” [4, 2, 3], “tired” [3]);

3) фізичний стан людини *(מַחְלָה* (*Mahlah*, f & m) – від імені *מַחְלָה* (*Machlah*), імовірно від *חָלָה* (*chalah*) – “weak”, або “sick” [4], “sickness” [2], *מַחְלִי* (*Mahli*, m) – від імені *מַחְלִי* (*Machliy*), імовірно від *חָלָה* (*chalah*) – “weak”, або “sick” [4], “my sickness” [2], “infirmity” [3], *נוֹעָה* (*Noah*, f) – “motion” [4], “movable” [2]);

4) фізичні особливості людини *(בֹּעַז* (*Boaz*, m) – “swiftness” [4], “in strength” [3], *דְּלִילָה* (*Delilah*, f) – “delicate, weak, languishing” [4], *אֵיתָן* (*Ethan*, *'Eitan*, m) – “solid, enduring, firm” [4], “strength, perpetuity” [2];

5) фізичні вади та хвороби (חרש (Heresh, m) – “silent” [5], כִּמְהָם (Chimham, m) – “blind [5], פסח (Paseah, m) – “halting” [5], “lame” [5], גדעון (Gideon, m) – “maimed” [5], גרב (Gareb, m) – “scabby”, צרועה (Zeruah, f) – “leprous” [5];

6) зовнішність людини *(עֵשָׂו* (*Esau*, *'Esaw*, m) – “hairy” [4], “shaggy” [2];

7) ставлення до людини *(דָּוִד* (*David*, *Dawid*, m) – імовірно від דוד (*dwd*) – “beloved” [4, 2], “well-beloved, dear” [3], *יְדִידָה* (*Jedidah*, f) – “beloved” [4, 2], “well-beloved” [3]);

8) рівень духовності людини) עלי*Eli*, *Heli*, m) – “ascension” [4], “elevated” [2], נֹגַה (*Nogah*, m, f) – “brightness” [4, 2], “brightness, clearness” [3], זַכַּי (*Zakkay*, *Zaccai*, m) – “pure”, רָם (*Ram*, m) – “exalted” [4], “high” [2], “elevated, sublime” [3]);

9) матеріальний статус людини *(*יִתְרוֹ (*Yitro*, *Jethro*, m) – від יֶתֶר (*yeter*) – “abundance” [4], “his prosperity” [3], מֵרַב (*Merab*, f) – “abundant” [4];

10) національність людини *(*יְהוּדִי (*Jehudi*, m) – “Jew” [4], יְהוּדִית (Yehudit, Judith, f) – “woman from Judea” [4];

11) соціальний статус людини (שָׂרָה (*Sarah*, f) – “lady, princess, noblewoman” [4], שָׂרַי (*Sarai*, f) – “my princess” [4], “lady, princess, princess of the multitude” [3], עֲזָאזֵל (*Azazel*, m) – “scapegoat” [4];

12) належність людини до “своїх” або “чужих” (גֵּרְשֹׁם (*Gershom*, *Gershon*, m) – від גֵּר שָׁם (*ger sham*) – “a stranger there” [4], “a stranger here” [3], שָׁרָר (*Sharar*, m) – “enemy” [4], שָׂטָן (*Satan*, m) – “adversary” [4, 2], “contrary, adversary, enemy, accuser” [3], תרוּ (*Ruth*, f) – від רְעוּת (*re'ut*) – “*friend*” [4], שֶׁאֱרָה (*Sherah*, f) – “kinswoman” [4], “near kinship” [2];

13) власне сутність людини *(*מדא (*Adam*, m) – “man”, אֱנוֹשׁ (*Enoch*, m) “human being” [4], “mortal man” [2, 3]);

14) заміщення втраченої людини новою (m ,hessanaM) מנשה– “making to forget” [5], מחנם (Menahem, m) – “comforter” [5];

15) умови народження людини (עזמות (Azmaveth, m) – “death is strong” (можливо через смерть матері дитини в пологах) [5];

16) колір шкіри, або волосся людини (לבן (Laban, m) – “white” [4, 2, 3], אשחור (Ashhur, m) – “blackness” [5].

Серед біблійних онімів мотивованих ***локативом*** (аргументом на позначення місця) виділено такі імена: הָרָן (Haran, m) – “hill, mountain” [4], אִיתָמָר ('Itamar, Ithamar, m) – “palm island” [4], “palm-coast” [2], “island of the palm tree” [3], בתואל (Bethuel, m) – “house of God”), יוּבָל (Jubal, m) – “stream” [4], מִיכַל (Michal, f) – “brook” [4, 2].

Мотиваційну ознаку ***директива*** (аргумента на позначення напрямку) вербалізовано у таких біблійних онімах: ימין (Jamin) – “right hand” [5], בִּנְיָמִין (Binyamin, Ben-jamin) – “son of the south”, “son of the right hand” [4], צפון (Zephon) – “north”, תֵּימָן (Teman, m) – “right hand”, “south”, יעקבה (Jaakobah) – “towards Jacob”, כנענה (Chenaahan) – “towards Canaan”, אשראלה (Jesharelah) – “towards Israel” [5], לָאֵל (Lael, m) – “unto God” [2], “to God” [3].

Результати здійсненого аналізу дозволяють зробити висновок про високу продуктивність квалітативу в структурі пропозиції давньоєврейських біблійних онімів на тлі низької продуктивності локатива й директива. ***Перспективи*** подальшого студіювання полягають у застосуванні когнітивно-ономасіологічного аналізу для визначення мотивації біблійних онімів, що походять від інших мов, а саме давньогрецької, арамейської, латинської, фінікійської, аккадської, єгипетської та персидської.

Список використаних джерел

1. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : Підручник / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.

2. A Dictionary of Proper Bible Names [Electronic Resource] / J.B. Jackson. – Access Mode : http://biblecentre.org/content.php?mode=7&item=1270

3. An Interpreting Dictionary of Scripture Proper Names Showing the Meaning of Nearly All the Names of Persons and Places in the Bible [Electronic Resource] / Roswell Hitchcock. – Access Mode : http://www.whatsaiththescripture.com/

The.Holy.Bible/Dictionary.Scripture.Names.html

4. Behind the Name: the etymology and history of first names [Electronic Resource]. – Access Mode : http://www.behindthename.com/names/usage/all-biblical

5. The New Open Bible, Study Edition, New King James Version [Electronic Resource]. – Access Mode : http://www.abarim-publications.com/

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
Факультет іноземної філології
Кафедра філософії мови,
порівняльного мовознавства та перекладу

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Міжнародної науково-практичної
конференції

“ФІЛОСОФІЯ МОВИ ТА НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ Й ЛІНГВІСТИЦІ”

06-07 квітня 2017 року, м. Київ

COLLECTION OF PAPERS

of International Scientific and Practical Conference

“LANGUAGE PHILOSOPHY AND NEW TRENDS IN TRANSLATION AND LINGUISTIC STUDIES”

April 06-07, 2017, Kyiv

Міністерство освіти і науки України

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П. ДРАГОМАНОВА

Факультет іноземної філології
Кафедра філософії мови,
порівняльного мовознавства та перекладу

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної конференції
“ФІЛОСОФІЯ МОВИ ТА НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ Й ЛІНГВІСТИЦІ”

06-07 квітня 2017 року
м. Київ

April 06-07, 2017
Kyiv

COLLECTION OF PAPERS
of International Scientific and Practical Conference
“LANGUAGE PHILOSOPHY AND NEW TRENDS IN TRANSLATION AND LINGUISTIC STUDIES”

УДК 1:811]:81’25(063)
ББК 87:80/84я431
З-41

Філософія мови та нові тенденції в перекладознавстві й лінгвістиці : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. – Київ : Вид. центр НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. – 286 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції “Філософія мови та нові тенденції в перекладознавстві й лінгвістиці” розглянуто низку актуальних питань, що стосуються теорії та методології лінгвофілософських студій, нових тенденцій в перекладознавстві та формуванні іншомовної компетенції, теорії та практики наукового, технічного та художнього перекладу, корпусної лінгвістики, мовних контактів в контексті глобалізаційних процесів та етнокультурних факторів міжкультурної комунікації, проблем когнітивної семантики та когнітивного синтаксису, а також сучасних проблем і перспектив лінгвопрагматики.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – ***Леміш Н. Є.***, доктор філологічних наук, доцент.

Відповідальний секретар – ***Черниченко І. С.***, магістр філології.

Члени редакційної колегії:

Матвєєва С. А. – кандидат філологічних наук, доцент.

Алексєєва О. М. – кандидат філологічних наук.

Кротенко Л. Б. – кандидат філологічних наук.

Друкується за рішенням Вченої ради факультету іноземної філології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 9 від 05.04.2017 р.)

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЛІНГВОФІЛОСОФСЬКИХ СТУДІЙ / THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ISSUES OF LINGUISTIC AND PHILOSOPHICAL STUDIES	6
Балабан О. Філософський аспект вивчення універсалій	6
Стретович Т. Метафора як засіб пізнання дійсності	10
Ковеня О. Специфіка зіставлення дієслів з семою *руху, переміщення* в українській та англійській мовах	13
НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ ТА ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ / NEW TRENDS IN TRANSLATION STUDIES AND FOREIGN LANGUAGES COMPETENCE FORMATION	16
Patel Ch.R., Ranpura D.S. The Usefulness of Translation in Foreign Language Learning: Students' Attitude	16
Ranpura D.S., Patel Ch.R. The Role of Mother Tongue in English Language Teaching	23
Чорний О. Використання інтердисциплінарної методології в дослідженні економічної термінології	31
Вигівська А. Юридичні транслатеми в англомовних нормативно-правових актах і судових документах	36
Захарченко О. Семантичний аналіз фразеологічних одиниць з компонентом "око" в англійській мові та їх еквіваленти в українській мові (на матеріалі *Free Dictionary by Farlex*)	42
Галюк Л. Особливості та труднощі перекладу англійських фразеологізмів	46
Козиряцька О. Лексичні та синтаксичні штампи у науково-технічних текстах	49
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА НАУКОВОГО, ТЕХНІЧНОГО ТА ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ / THEORETICAL AND PRACTICAL ISSUES OF SCIENTIFIC, TECHNICAL AND FICTION TRANSLATION	53
DR.H.B. Patel Challenges in Translating from English to Gujarati and Vice Versa	53
Іваницька Н. Англійські політичні неологізми в перекладацькому аспекті	60
Рибалка Н., Рибалка Л. Переклад казкових топонімів-оказіоналізмів у художніх творах для дітей	63
Швець Г., Бондар Н. Особливості перекладу ділової кореспонденції та документації	67
Вайноренє І., Третяк Л. Особливості перекладу англомовних юридичних термінів лексико-семантичного поля "вбивство"	71
Кирилова В. Відтворення майстерності М. Коцюбинського-новеліста у французьких перекладах Е. Крюби	76
Сунцова О. Особливості перекладу англомовної терміносистеми целюлозно-паперової промисловості	80
Ткаченко Т. Відтворення науково-технічних термінів у сьогоденній перекладацькій практиці	84
Дяченко А. Англійські медичні терміни та специфіка їх перекладу	87
Парафійник Т. Зооніми та фітоніми в англійській та українській фразеології: лінгвокультурологічний аспект при перекладі	92
Беспальчук Л. Когезія як спосіб реалізації категорії зв'язності та засоби її вираження	95
Волощук О. Категорія заперечення в офіційно-ділових текстах	98
Дідовська О. Phraseological Combinations with the Numerical Component: Lexico-Semantic and Translation Aspects	103
Карабут Д. Особливості та прийоми перекладу рекламних текстів	106
Семендяй А. Специфічні особливості перекладу прислів'їв та приказок англійської мови	110

Левчишина А. Збереження стилістичних особливостей у перекладі різножанрових текстів	114
Роєнко Л. Text Coherence as a Linguistic Category	117
Курнатова К. Соціокультурні особливості англійських фразеологізмів і способи їх перекладу українською мовою	121
Гринчук О. Фразеологічні кольороніми у романі Оскара Вайльда "Портрет Доріана Грея"	125
Нгобейа А. Peculiarities of Comic Expressions in Literature and Translation (Based on the Novel "11/22/63" by Stephen King)	128
Слівінська Ю. Текстова реалізація конфлікту в оригіналі й перекладі	131
Мисник Ю. Особливості перекладу політичних неологізмів	136
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО І КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА / TRANSLATION STUDIES AND CORPUS LINGUISTICS CHALLENGES	141
Giparaite J. Modification of Light Verb Constructions with the Deverbal Noun *Laugh* in British, American, and Asian Englishes	141
Матвєєва С. Інтертекстуальність художнього твору і корпус паралельних текстів	143
Каліберда О. Двомовна лексикогафія в перекладознавчому аспекті	146
Онищук М. Соціологічний підхід в перекладознавстві: напрями та перспективи досліджень	149
Салко О. Збереження функцій рекламних слоганів при їх перекладі	154
Жиман В. Мовні засоби передачі експресивності при перекладі (на матеріалі рекламних текстів)	158
Береговий О. Предикативність та предикативні конструкції	162
Паламарчук Н. Особливості перекладу політичного дискурсу	165
Ільчук Н. Поняття "рекламний текст"	169
Булгаков Р. Граматична категорія темпоральності	172
Василічишена Ю. Збереження евфемістичного компонента при перекладі	175
МОВНІ КОНТАКТИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЕТНОКУЛЬТУРНІ ФАКТОРИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ / LANGUAGE CONTACTS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION PROCESSES, AND ETHNIC AND CULTURAL FACTORS OF INTERCULTURAL COMMUNICATION	179
Приходько Г. Problems and Projections of Cognitive and Ecological Linguistics	179
Мізін К. Вияви лінгвонаціоналізму в російській лінгвокультурології	184
Вуколова В. Intercultural Communication: from Ethnocentrism to Ethnorelativism	188
Калько Р. Сстратагема як засіб тлумачення східної етномовної моделі світу	193
Капранов Я. Нострaтична прамова як примордіальна структура	197
Сорочинська І. Афоризм і суміжні поняття	200
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ ТА КОГНІТИВНОГО СИНТАКСИСУ / TOPICAL ISSUES OF COGNITIVE SEMANTICS AND COGNITIVE SYNTAX	206
Леміш Н. Specifics and Similarity of Propositional Component of *Cause* in English, Dutch, and German	206
Деменчук О. Семантична деривація ірраціональної лексики	209
Литвинов О. Семантико-синтаксичний аспект номінацій зорових знаків комунікації	213
Гонта І. Спільність метафоричних асоціацій у формуванні сленгової лекики англійської, української та російської мов	217
Лисанець Ю. Когнітивно-комунікативний потенціал еліптичних конструкцій в англомовному медичному дискурсі	221
Карлова В. Лінгвоантропогенез як еволюція давньої художньої свідомості	225

Маслова Я. Предикатно-аргументний різновид пропозиційної мотивації давньоєврейських біблійних онімів	230
Ясіновська О. Метафоризація ГОРДИНІ у творах християнських авторів (на прикладі понятійної сфери “царство рослин”)	234
Нечитайло М. Поняття “пропозиція”, “речення”, “судження” у логіко-філософському дискурсі	240
Небелюк Л. Концептуальна метафора “politics is sport” як засіб евфемізації в американському політичному дискурсі	243
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЛІНГВОПРАГМАТИКИ / CHALLENGES AND PROSPECTIVES IN LINGUISTIC PRAGMATICS	248
Алексєєва О. Особливості політичного дискурсу (на матеріалі промов Д. Трампа та Г. Клінтон)	248
Гладьо С., Чугу С. Особливості перекладу аргументативного дискурсу	253
Папіш В. Світлотвір Митрополита Іларіона	258
Черниченко І. Особливості адаптації англомовного пісенного кінотексту до потреб цільової аудиторії при перекладі українською	262
Позіхайло Я. Функціонування гендерних стереотипів та гендерних метафор в перекладах рекламних текстів	267
Гордійчук Г. Соціологічний аспект у трактуванні простору	271
Бохонько К. Особливості гендерного аспекту в політичному дискурсі	275
КРАЩІ ПЕРЕКЛАДИ У МЕЖАХ КОНФЕРЕНЦІЙНОГО КОНКУРСУ	281
Буділовська К.	282
Дідович Т.	283
Лисак А.	284
Сочка М.	285